

УДК 633:179:631.531.01:631.55:551.5

РОЖКО І. І., ДЬОМІН Д. Г., КУЛИК М. І.Полтавська державна аграрна академія, Україна, 36000, м. Полтава, вул. Г. Сковороди, 1/3,
e-mail: kulykmaksym@ukr.net, тел. (0532) 61-26-63

ВИВЧЕННЯ СОРТІВ ПРОСА ПРУТОПОДІБНОГО ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ІНОЗЕМНОЇ СЕЛЕКЦІЇ ЗА ПРОДУКТИВНІСТЮ ТА СХОЖІСТЮ НАСІННЯ

Просо прутіоподібне (*Panicum virgatum* L.) – рослина з родини тонконогових, яка формує потужну кореневу систему і надземну вегетативну масу за багаторічного циклу вирощування. Рослини характеризуються високим стеблом від 1 до 2,5 м. Число продуктивних пагонів може змінюватись від 12–14 до 30–35 штук. Листкова пластинка досягає довжини 50–60 см і більше; ширина – в середньому 11–14 мм. Рослини формують насіння – зернівку, що досягає у волоті. За масою 1000 шт. зернівки поділяють на три групи: з малою масою – до 1,5 г, із середньою масою – 1,5–1,8, та з великою масою – понад 1,8 г. Просо прутіоподібне розмножується вегетативним і генеративним способами. Урожайність рослин за сухою масою становить 10–15 т/га; насіння – 500–600 (іноді до 1000) кг/га.

З метою визначення особливостей формування продуктивності насіння проса прутіоподібного в умовах Полтавської області було закладено експеримент. Матеріалом для дослідження були сорти іноземної селекції: 'Кейв-ін-рок' (умовний стандарт) і 'Форестбург', та вітчизняної – 'Зоряне' і 'Морозко'.

Погодні умови за роки проведення експерименту характеризувалися нерівномірністю значень тренду середньодобової температури повітря протягом вегетації культури, що мала тенденцію до підвищення. За кількістю опадів відмічено періоди з надмірною їх кількістю, та відсутністю зволоження протягом весняного періоду. Відхилення погодних умов від середньо багаторічних показників дозволило виявити реакцію на них сортів проса прутіоподібного в процесі їх росту та розвитку.

За результатами дослідження встановлено, що у перший рік найліпші показники польової схожості були у сортів 'Кейв-ін-рок' і 'Зоряне'. Ці ж сорти, порівняно із 'Форестбургом' і 'Морозком',

мали швидші темпи приросту вегетативної частини (стебел і листків) протягом весняно-літнього періоду на 13 рік вегетації. Це створювало більш сприятливі умови для проходження фотосинтезу, нагромадження листостеблової маси на одиницю площі, та насіннєвої продуктивності. Сорт 'Кейв-ін-рок' формував більшу насіннєву продуктивність – від першого по третій рік вирощування – від 0,011 до 0,064 кг/м². Продуктивність насіння сорту 'Зоряне' було на рівні умовного стандарту і складала за роками відповідно 0,010; 0,035; 0,066 кг/м². Сорти 'Форестбург' і 'Морозко' за цей період забезпечили суттєво меншу насіннєву продуктивність, що не перевищувала 0,037 кг/м².

Після збору врожаю насіння та проведення калібрування на фракції (крупне і дрібне), його було закладено на довготривале зберігання. За вивчення післязбирального дозрівання насіння сортів проса прутіоподібного було встановлено вплив терміну зберігання на лабораторну схожість насіннєвого матеріалу.

Протягом перших двох років зберігання відмічено незначну динаміку збільшення лабораторної схожості насіння, та значне підвищення даного показника з третього року зберігання (більш крупне насіння), особливо у сортів 'Кейв-ін-рок', 'Форестбург' і 'Морозко'. Істотно менші показники схожості насіння зафіксовано для дрібного насіння, що характерно для усіх сортів поставлених на вивчення.

Висновки. Для отримання насіннєвого матеріалу необхідно використовувати сорти проса прутіоподібного 'Кейв-ін-рок' і 'Зоряне'. Після тривалого зберігання при відповідних умовах насіннєвий матеріал сортів 'Кейв-ін-рок', 'Зоряне' і 'Морозко' підвищує схожість у середньому на 1224%.

Ключові слова: просо прутіоподібне, сорти, продуктивність, схожість, насіння.

УДК 635.63: 631.527: 631.544

СЕРГІЄНКО О. В., РАДЧЕНКО Л. О., СОЛОДОВНИК Л. Д.Інститут овочівництва і баштанництва НААН, Україна, 62478, Харківська обл., Харківський р-н, сел. Селекційне, вул. Інститутська, 1
e-mail: ovoch.iob@gmail.com, тел. (+3057) 748-91-91

ПІДБІР НОВИХ БАТЬКІВСЬКИХ ПАР ДЛЯ СТВОРЕННЯ ПАРТЕНОКАРПІЧНИХ ГІБРИДІВ ОГІРКА КОРНІШОННОГО ТИПУ В УМОВАХ ПЛІВКОВИХ ТЕПЛИЦЬ

Серед овочевих рослин, що входять в раціон харчування людини, огірок займає одне з провідних місць, оскільки його плоди мають не тільки високі смакові, дієтичні та поживні властивості, але також відрізняються підвищеним вмістом вітамінів.

В Реєстрі сортів рослин України на 2018 рік знаходиться 184 сорти та гібриди, з них 93 гібриди (50,5 %), з яких української селекції – 38, що становить 40,8 %. Вітчизняних гібридів огірка корнішонного типу у державному Реєстрі не-